

## บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ผลกระทบต่อกฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทย  
ในกรณีเข้าเป็นภาคีสมาชิกข้อตกลงมาดริดหรือ  
พิธีสารมาดริด

ชื่อผู้เขียน : นายสมศักดิ์ พนิชกุล

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2544

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ :

1. รองศาสตราจารย์ ดร. กัลยา ตันศิริ      ประธานกรรมการ
2. อาจารย์สุชาติ ธรรมาพิทักษ์กุล

ในปัจจุบันผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ส่งออกมีความต้องการที่จะไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศมากขึ้น แต่เนื่องจากการจดทะเบียนมีความยุ่งยาก ลำบาก อีกทั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนสูง ทำให้เกิดการละเลยไม่ไปจดทะเบียน จึงเป็นช่องทางให้คู่แข่งทางการค้า หรือตัวแทนจำหน่ายสินค้าในต่างประเทศ ฉวยโอกาสแอบนำเอาเครื่องหมายการค้านั้นไปจดทะเบียนเป็นของตนเอง ก่อให้เกิดปัญหาคือเจ้าของเครื่องหมายการค้าที่แท้จริงไม่สามารถส่งสินค้าภายใต้เครื่องหมายการค้าที่สุจริตเข้าไปจำหน่ายยังประเทศนั้น หรือหากส่งเข้าไปจำหน่ายก็อาจถูกจับกุมดำเนินคดีฐานละเมิดเครื่องหมายการค้า หรือถูกข่มขู่เรียกร้องค่าตอบแทนทั้งที่แท้จริงแล้วเครื่องหมายการค้านั้นเป็นของตนเอง ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ประกอบการไทยเป็นอย่างมาก

จากการศึกษาพบว่า สาเหตุของปัญหาเกิดจากระบบกฎหมายเครื่องหมายการค้าของประเทศต่าง ๆ ส่วนใหญ่รวมทั้งประเทศไทยใช้ระบบจดทะเบียน (Registration System) กล่าวคือ ผู้ที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าจะต้องนำ

เครื่องหมายการค้าไปจดทะเบียนก่อน จึงได้รับความคุ้มครองโดยสมบูรณ์ตามกฎหมาย และขอบเขตของความคุ้มครองจำกัดเฉพาะเขตแดนของแต่ละประเทศ (Territoriality Principle) ไม่ได้ครอบคลุมไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกทำให้เจ้าของเครื่องหมายการค้าที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองจะต้องนำเครื่องหมายการค้านั้นไปจดทะเบียนในประเทศต่าง ๆ ซึ่งแต่ละประเทศจะมีกฎระเบียบที่แตกต่างกัน ใช้ภาษาแตกต่างกัน ก่อให้เกิดความยุ่งยากลำบากในการจดทะเบียน และโดยประการสำคัญจะต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงมาก จึงทำให้ผู้ประกอบการมักจะเลยไม่ไปจดทะเบียน ก่อให้เกิดความเสียหายดังกล่าวมาข้างต้น

วิธีการแก้ไขปัญหาวีธีหนึ่งที่สามารถทำได้ก็โดยการเข้าเป็นภาคีสมาชิกการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศตามข้อตกลงมาดริดหรือพิธีสารมาดริด ซึ่งจะช่วยให้การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศภาคีสมาชิกของข้อตกลงทั้งสองซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 70 ประเทศ สามารถทำได้โดยสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย อันจะเป็นการแก้ไขปัญหาคความยุ่งยากในการจดทะเบียนของผู้ประกอบการการค้าได้

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลดีผลเสียในการเข้าเป็นภาคีสมาชิกตามข้อตกลงมาดริดหรือพิธีสารมาดริด และผลกระทบทางกฎหมายต่อกฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทยในกรณีเข้าเป็นภาคีสมาชิกตามข้อตกลงทั้งสองหรือข้อตกลงใดข้อตกลงหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการไทยในการที่จะทำให้เครื่องหมายการค้าของตนได้รับความคุ้มครอง และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทยให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป

จากการศึกษาวิเคราะห์ ผลดี ผลเสีย และผลกระทบต่อกฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทยแล้ว เห็นว่า ประเทศไทยควรที่จะเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศตามระบบมาดริดโดยเลือกเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกตามพิธีสารมาดริด (Madrid Protocol) เพราะจะมีความยืดหยุ่น และเหมาะสมกว่าการเข้าเป็นภาคีสมาชิกตามข้อตกลงมาดริด (Madrid Agreement) เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง

ระยะเวลาในการตรวจสอบเครื่องหมายของแต่ละประเทศ การเป็นภาคีสมาชิกตามพิธีสารมาดริดมีระยะเวลาที่ยาวกว่า นอกจากนั้นยังสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อีกด้วย

การเข้าเป็นภาคีสมาชิกตามพิธีสารมาดริด จะเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการไทย โดยจะทำให้การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศภาคีสมาชิกเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขนาด กลาง และขนาดเล็ก (SMEs) ของไทยสามารถจดทะเบียนและเปิดตลาดการค้าใหม่ ๆ ได้ มากขึ้น นอกจากนี้ ยังจะเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีและสร้างแรงจูงใจให้ประเทศภาคี สมาชิกมาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

แต่อย่างไรก็ดี การจะเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกดังกล่าว ประเทศไทยจะต้องเข้าเป็น ภาคีแห่งอนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรมเสียก่อน เนื่องจากเป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพิธีสารมาดริด รวมทั้งจะต้องอนุวัติกฎหมายเครื่องหมายการค้าของไทย อันได้แก่ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 แก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2543 ให้สอดคล้องกับข้อ ตกลงในพิธีสารมาดริด กล่าวคือ จะต้องแก้ไขปรับปรุงแบบพิมพ์คำขอจดทะเบียน ภาษาที่ใช้ในการจดทะเบียน ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน รวมทั้งข้อกำหนด และหลักเกณฑ์ในการจดทะเบียน นอกจากนี้ยังจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ เพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสมาชิกดังกล่าว เช่น การปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงาน การปรับปรุงระบบงาน การพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ การฝึกอบรมบุคลากร การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้ประกอบการค้าและประชาชนทั่วไป

## ABSTRACT

Thesis Title : Impacts on the Thai Trademark Act in The Accession to  
the Madrid Agreement or the Madrid Protocol

Student's Name : Mr. Somsak Phanichayakul

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2001

Advisory Committee :

1. Assoc. Prof. Dr. Kalaya Tansiri

Chairperson

2. Mr. Suchart Thammapitagkul

Nowadays, Thai entrepreneurs, especially the exporters, are showing more interest of registering their trademark overseas. However, after being dealt with the complicated and costly registration process, many of them finally ignore it. Ignorance then opens channels for their competitors or foreign agents to illegally register such trademarks. So the bona fide trademark goods cannot enter into foreign markets. Moreover, many trademark owners may be charged by offenders. Even the compensation cannot be claimed. This situation causes severe damages to trademark owners.

Research has shown that trademark laws of most countries, including Thailand adopt registration system. Registration in one country is not given worldwide protection which gives rise to difficulties. Thus, these trademark owners must

conform to different formalities, languages and costly expense in each country. So, they just neglect registration that will lead to the said damage.

The solution to the mentioned problem may be accomplished by becoming a party to either the Madrid Agreement or the Madrid Protocol. Currently both agreement have been joined by 70 member countries, that could make trademark registration abroad easier, faster and more economical.

This study has the objectives of scrutinizing the pros and cons and the impacts on the Thai Trademark Act of being a party to both agreements. Furthermore, the aim is to provide the best way for Thai entrepreneurs to protect their trademarks and for a possible amendment of the Thai Trademark Act in accordance with economic change.

As a result of studying on the pros and cons and legal consequence, it is recommended that the Madrid Protocol be more flexible and appropriate than the Madrid Agreement, particularly in respect of longer search time and English is allowed to be used as well.

Joining the Madrid Protocol will benefit Thai entrepreneurs by facilitating the trademark registration to Thai SMEs and to all member states. The convenience of being member of the Madrid Protocol will stimulate an atmosphere of opening new markets as well as built up an incentive for foreign investors to put capital into Thailand.

Prior to becoming a party to the Madrid Protocol, however, for being inline with the Protocol, Thailand must access to the Paris Convention and make amendments to the Trademark Act B.E. 2534. Such amendments are the revision of application forms, language in use, registration fees as well as concerned rules and regulations. The readiness of other departments, such as the improvement of organization structure, computer system, staff and public awareness, is also equally important.